

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 18576
Tarih : 16.05.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 16/05/2022 16:39
Sayı: E-120.10-1016061

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de silahlı çatışma halleri, acil insani durumlar ve doğal afetler gibi risk durumlarında engellilerin korunması ve güvenliklerinin sağlanması için insancıl hukuk ve uluslararası insan hakları hukuku dahil uluslararası hukuk çerçevesinde yükümlülüklerinin tam olarak yerine getirip getirmediği yine kamu hizmetlerinin yeterli olup olmadığı hususunun belirlenmesi adına Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırılması açılmasını arz ve talep ederiz.

Mahmut Celadet GAYDALI
Bitlis Milletvekili

GEREKÇE

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 13 Aralık 2006 tarihinde kabul ettiği, 3 Mayıs 2008 tarihinde yürürlüğe giren ve Türkiye'nin de 27 Mayıs 2009 tarihinde onaylayarak 28 Ekim 2009 tarihinde yürürlüğe giren Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin 11. Maddesine göre "Taraf Devletler silahlı çatışma halleri, acil insani durumlar ve doğal afetler de dahil olmak üzere risk durumlarında engellilerin korunması ve güvenliğinin sağlanması için insancıl hukuk ve uluslararası insan hakları hukuku dahil uluslararası hukuk çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirmek için gerekli tüm tedbirleri alır" hükmü düzenlemiştir.

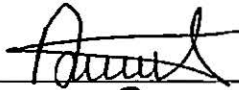
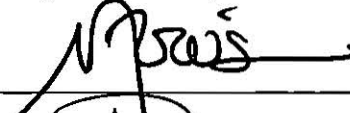
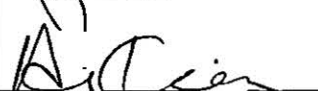
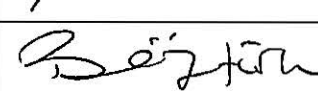
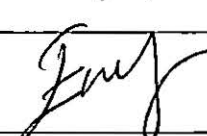
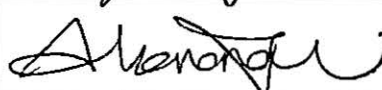
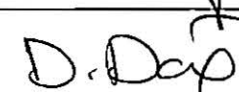
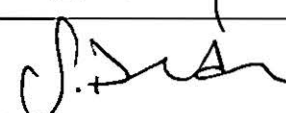
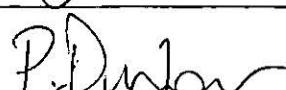
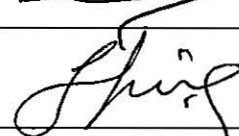
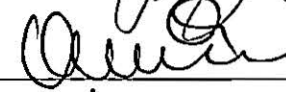
Yine Anayasa'nın 61. Maddesi "Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alır" hükmüyle engellilerin korunması ve toplumsal yaşama katılımları güvence altına alınmıştır.

Bugün bakıldığında özellikle engellilerin "Risk Durumları ve İnsani Bakımdan Acil Durumlarında" gerekli altyapı ve donanımın ne yazık ki tamamlanmadığı görülmektedir. Özellikle deprem ve yangın anlarında binanın tahliyesi ya da bireysel korunma hususlarında engelliler yeterince düşünülmemiştir. Acil durumda kaçış planları (yangın merdiveni vb.) engellilerin rahatlıkla kullanabileceği alanlar olmamakla birlikte, riskin geçmesini beklemek zorunda bırakılmaktadırlar. Yine acil toplanma alanları ve buna benzer ilk önemli alanlara engellilerin ulaşımı hususunda yeterli altyapı bulunmamaktadır. Kaldı ki tekerlekli sandalye ya da yataklık durumda olan kişiler için maalesef birçok binada asansör dahi bulunmamaktadır.

Oysa ki; söz konusu sözleşmenin 9. Maddesine göre binalar, yollar, ulaşım araçları ve okullar, evler, sağlık tesisleri ve işyerleri dahil diğer kapalı ve açık tesislere engellilerin bağımsız yaşayabilmeleri ve etkin katılımlarını sağlayabilmek adına uygun fiziki şartların alınması hususu düzenlenmiştir. Bakıldığı zaman engellilere yönelik en temel alınması gereken tedbirlerin dahi alınmamış olması ciddi bir insan hakkı ihlali olarak karşımıza çıkmaktadır. Deprem, yangın, taşkın ve daha birçok afet karşısında engelliler için fiziksel ve sosyal koşullar ne yazık ki sağlıklı bireylerle eşit şartlarda değildir. Afet sırasında ve sonrasında engellilerin rahatlıkla erişebilecekleri uyarı ve yardım gibi önemler yeterli değildir.

Sadece doğal afetler karşısında değil, savaş durumunda da engelliler ciddi tehlike ve sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Yapılan haberler, ortaya çıkan manzaralar ve daha birçok durumda dezavantajı olmayan grupla gösterilirken, engellilerin neler yaşadığı, nasıl bir zorlukla mücadele etmek zorunda kaldıkları ve yaşamlarını nasıl idame ettikleri gösterilmemektedir. Çatışma ve işgal koşullarında engellileri koruyacak tedbirlerin alınması en temel insani görevlerin başında gelmektedir.

Dolayısı ile gerek doğal afet gerek savaş hallerinde engellilerin korunması amacı ile devletlerin gerekli önlemi alması, hukuki ve insani altyapıları bu yönlü belirlemesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda Türkiye'de silahlı çatışma halleri, acil insani durumlar ve doğal afetler gibi risk durumlarında engellilerin korunması ve güvenliklerinin sağlanması için insancıl hukuk ve uluslararası insan hakları hukuku dahil uluslararası hukuk çerçevesinde yükümlülüklerinin tam olarak yerine getirip getirmediği yine kamu hizmetlerinin yeterli olup olmadığı hususunun belirlenmesi adına bir araştırma komisyonunun kurulması gerekmektedir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKI	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	ABDULLAH KOC	AĞRI	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	